

LIBRIS

We know
books

ALYSON RICHMAN

*Sotia
pierdută*

Traducere din limba engleză și note
LOREDANA VOICILĂ

LITERA

București
2020

Capitolul 1

*New York
2000*

S-a îmbrăcat special pentru ocazie, cu costumul călcat și ghetele lustruite. În timp ce se bărbiera, își întorcea cu grijă fiecare obraz spre oglindă, ca să se asigure că nu rata nici un fir. Mai devreme în acea după-amiază își cumpăraseră chiar și o pomadă cu miros de lămâie cu care să își netezească cele câteva bucle care îi mai rămăseseră.

Avea un singur nepot și aștepta cu nerăbdare nunta de luni de zile. Chiar dacă o întâlnește pe mireasă doar de câteva ori, o plăcuse din prima. Era o persoană luminoasă și fermecătoare, mereu cu zâmbetul pe buze, și avea un soi de eleganță a vremurilor de demult. Nu își dăduse seama cât de rară era această calitate până în momentul în care o avusese pe ea în față, mână în mână cu nepotul lui.

Chiar și acum, intrând în restaurant pentru cina de dinaintea nunții și văzând-o, simțea că se întorsese în timp, într-o altă epocă. I-a privit pe unii dintre invitați cum își ating instinctiv grumazul, pentru că gâtul fetei, ridicându-se din rochia ei de catifea, era atât de frumos și de lung încât o făcea să pară desprinsă dintr-un tablou de Klimt. Avea părul strâns la spate într-un coc lejer și două agrafe din pietre prețioase, în formă de fluture cu antene strălucitoare, îi prindeau părul deasupra urechii stângi, astfel încât părea că aceste făpturi înaripate abia ce se coborâseră în părul ei roșcat.

Nepotul moștenise bucele lui întunecate și rebele. Acum se frământa agitat, în timp ce viitoarea lui soție părea să plutească prin cameră și cine îi contempla putea observa un adevărat studiu despre contraste. El arăta de parcă s-ar fi simțit mai confortabil cu o carte în mână decât ținând acel pahar de șampanie. Între ei domnea însă o senzație de calm, de echilibru, care îi făcea să pară perfect potriviți unul pentru celălalt. Amândoi erau americani de a doua generație, inteligenți și foarte bine educați. Vocile lor erau lipsite chiar și de cea mai mică urmă din accentul care pigmentase engleza bunicilor lor. Coloana de anunțuri matrimoniale din numărul de sâmbătă dimineață din *The New York Times* avea să anunțe:

Eleanor Tanz s-a căsătorit cu Jason Baum seara trecută la Rainbow Room, în Manhattan. Ceremonia a fost oficiată de rabinul Stephen Schwartz. Mireasa, 26 de ani, absolventă a Colegiului Amherst, lucrează în prezent în departamentul de arte decorative de la casa de licitații Christie's. Tatăl miresei, dr. Jeremy Tanz, este medic oncolog la spitalul Memorial Sloan-Kettering din Manhattan. Mama acesteia, Elisa Tanz activează ca ergoterapeut în învățământul public din orașul New York. Mirele, 28 de ani, a absolvit Universitatea Brown și Facultatea de Drept Yale și în prezent este asociat la firma de avocatură Cahill Gordon & Reindel. Tatăl acestuia, Benjamin Baum, a lucrat până de curând ca avocat la Cravath, Swaine & Moore, în New York. Mama mirelui, Rebekkah Baum a lucrat în învățământ și în prezent este pensionată. Cuplul s-a cunoscut prin intermediul unor prieteni comuni.

La masa mirilor s-au făcut prezentările între bunicul din partea mirelui și bunica din partea miresei, singurii bunici rămași în viață. Din nou, bunicul mirelui s-a simțit atras în trecut de femeia din fața lui. Era cu mai multe decenii mai în vârstă decât nepoata ei, însă avea un aer familiar. Simțise asta imediat, din clipa în care îi întâlnise ochii pentru prima oară.

– Vă cunosc de undeva! a reușit în cele din urmă să-i spună, deși acum se simțea de parcă ar fi vorbit cu o fantomă, nu cu o femeie pe care abia o cunoscuse.

Corpul lui răspundea într-o manieră viscerală, pe care nu putea să o înțeleagă. Regreta cel de-al doilea pahar de vin pe care îl băuse. Avea un nod în stomac și abia putea să respire.

– Vă înșelați, cu siguranță, i-a răspuns ea politicos.

Nu voia să pară nepoliticoasă, însă și ea așteptase cu nerăbdare timp de luni de zile nunta nepoatei și nu voia să i se distragă atenția de la festivitățile serii. Cum o urmărea pe față plimbându-se prin mulțime, cu toate acele obrazuri întorcându-se spre ea pentru a fi sărutate, cu toate plicurile care li se împingeau în mâini ei și lui Jason, îi venea să se ciupească de braț ca să se convingă că într-adevăr a trăit ca să fie martora acestui moment. Însă bătrânul de lângă ea nu voia să se dea bătut.

– Sunt convins că vă cunosc de undeva, a repetat el.

Ea s-a întors și și-a arătat mai bine fața, pielea albă ca spuma laptelui, părul argintiu și ochii de un albastru rece. Însă o umbră albastru-închis, sub materialul transparent al mânecii, l-a făcut pe bărbat să simtă fiori în trupul lui bătrân.

– Mâneca ta...

Fața ei s-a crispat atunci când bărbatul i-a atins încheietura mâinii și a făcut-o să se simtă stingherită.

– Mâneca. Îmi dai voie?

Știa că e nepoliticos, dar ea l-a privit drept în față.

– Îmi dai voie să-ți văd brațul? a întrebat din nou. Te rog!

De data aceasta vocea lui a sunat aproape disperată. Îl privea acum intens, cu ochii pierduți în ochii lui. Și-a ridicat mâneca, de parcă ar fi fost în transă. Acolo, pe braț, lângă un semn maroniu din naștere, se aflau tatuate șase numere.

– Acum îți amintești de mine? a întrebat-o el, tremurând.

L-a privit din nou, de parcă ar fi încercat să aducă în prezent o fantomă.

– Lenka, eu sunt! i-a zis el. Josef, soțul tău.

Capitolul 2

*New York
2000*

Scosese pictura din tubul ei de carton cu o noapte în urmă și o îndreptase ca pe o hartă veche. De mai bine de șaizeci de ani o purta cu ea peste tot. Mai întâi ascunsă într-o valiză veche, apoi făcută sul într-un cilindru din metal, îngropat sub șipcile din podele și, în cele din urmă, împinsă în spatele unor cutii, într-un dulap aglomerat.

Pictura fusese creată cu tușe înguste de negru și roșu și din fiecare linie răzbea energia cinetică. Artistul se străduise să capteze scena pe cât de repede cu putință.

Simțise întotdeauna că pictura este prea sacră pentru a fi expusă, de parcă simplul contact cu lumina și aerul sau, poate și mai rău, cu privirile vizitatorilor ar fi fost prea mult pentru epiderma ei delicată. Așa că rămăsese închisă ermetic într-o cutie, pusă deoparte la fel ca gândurile Lenkăi. Cu mai multe săptămâni în urmă, în timp ce stătea întinsă pe pat, se hotărâse că pictura avea să fie darul ei de nuntă pentru nepoata și ginerele ei.

LENKA

Atunci când îngheață, Vltava capătă culoarea unei stridii. Când eram mică, priveam cum bărbații salvează lebede prinse în ghețuri, spărgând pojghița cu târnăcoape, ca să le elibereze labele.

M-am născut Lenka Josefina Maizel, cea mai mare fată a unui vânzător de sticlă din Praga. Locuiam lângă debarcaderul Smetanovo nábřeží, într-un apartament mare, cu un perete acoperit de ferestre care dădeau spre râu și spre pod. Casa avea pereți îmbrăcați în catifea roșie și oglinzi poleite, un salonaș cu mobilă sculptată, iar mama era frumoasă și mirosea tot timpul a lăcrămioare. Mă mai întorc și-acum la copilăria mea de parcă ar fi fost un vis frumos. Îmi amintesc de *palačinka* servită cu gem de caise, câni cu cacao caldă și patinaj pe Vltava și de părul strâns sub o căciulă din blană de vulpe când ninge.

Ne vedeam reflexiile pretutindeni: în oglinzi, în ferestre, în râul de jos și în curbura transparentă a sticlărilor tatei. Mama avea un dulap special plin cu pahare pentru fiecare ocazie în parte. Avea pahare de șampanie încrustate cu flori delicate, cupe speciale pentru vin cu buze aurite și picioare mătuite, chiar și pahare pentru apă de culoarea rubinelor, care reflectau o lumină roz atunci când erau ridicate în soare.

Tatăl meu era un om care iubea frumusețea și lucrurile frumoase și credea că, prin profesia lui, le poate crea pe amândouă, folosindu-se de chimia proporțiilor perfecte. Nu ai nevoie doar de nisip și de cuarț ca să crezi sticlă, ci și de foc și suflu.

– Un sticlar este în același timp un îndrăgostit și un creator de viață! spusese el odată, în fața unei mese pline de invitați, ridicând unul dintre paharele de pe masa pregătită pentru cină. Data viitoare când veți bea dintr-unul dintre pocalele voastre, gândiți-vă la buzele care au creat forma subtilă și elegantă din care sorbiți și la faptul că multe greșeli au trebuit sfărâmate și refăcute pentru a crea un set perfect de douăsprezece bucăți.

Fermecase fiecare invitat în parte atunci când învârtise cupa în lumină. Însă scopul lui în acea seară nu fusese acela de a vinde sau de a face spectacol. Tata iubea cu adevărat faptul că artizanul poate crea un obiect care este în același timp puternic și fragil, transparent, dar capabil de a reflecta culoarea. El credea că există aceeași frumusețe și în cele mai plate suprafețe de sticlă, precum și în cele încrețite de valuri delicate. Afacerea lui îl duse prin întreaga Europă, însă, de fiecare dată când intra pe ușa noastră, era la fel cum fusese atunci când plecase, cu cămașa albă și apretată, mirosind a cedru și a cuișoare.

- *Milačku!* zicea el în cehă și apuca talia mamei cu două mâini groase. Iubire.

- *Lasko moje!* îi răspundea ea, în timp ce buzele li se uneau. Iubirea mea.

Chiar și după zece ani de căsnicie, tata rămăsese fermecat de ea. De multe ori se întorcea acasă cu cadouri pe care le cumpărase doar pentru că îi aminteau de ea. O pasăre miniaturală emailată, cu pene lucrate în detaliu, se putea întâmpla să apară lângă paharul ei de vin, sau un colier mic cu boabe de perle să-i fie așezat pe pernă. Preferatul meu era un radio din lemn cu o decorație strălucitoare de raze radiind din centrul lui, cu care tata o surprinsese pe mama după o călătorie la Viena.

Dacă mi-aș închide ochii, gândindu-mă la primii mei cinci ani de viață, aș putea vedea mâna tatei întinzându-se spre cadranul de la radio. Smocurile de păr negru de pe degete în timp ce ajusta frecvența ca să prindă unul dintre puținele posturi care transmiteau jazz, un stil de muzică exotic și revigorant, care abia ce începea să fie difuzat prin undele sonore în 1924.

Îi văd capul întorcându-se spre noi cu un zâmbet, brațul întinzându-i-se spre mine și mama. Îi simt căldura obrazului atunci când mă ridică și mă ținea în brațe, cu cealaltă mână învărtind-o pe mama într-o piruetă.

Simt mirosul de vin fiert ridicându-se din cupe delicate într-o noapte rece de ianuarie. Afară ferestrele înalte de la apartamentul nostru erau acoperite de gheață, însă înăuntru era călduț, ca lângă o vatră. Umbre alungite de lumină portocalie de la lumânări pâlpâie pe fețele femeilor și ale bărbaților strănși în salon ca să asculte un cvartet de coarde invitat de tata să cânte la serată. Iat-o pe mama în centru, cu brațele ei lungi și albe întinse, pe care se observă o brățară nouă. Tata o sărută și eu trag cu ochiul din dormitor, martor al armoniei și al frumuseții lor fermecătoare.

În nopțile liniștite stăm toți trei, strănși în jurul unei mese mici de cărți, ascultând Chopin la electrofon. Mama își face cărțile evantai pentru ca doar eu să le pot vedea și zâmbește din colțul buzelor, în

timp ce tata se încruntă și o lasă pe mama să câștige. Noaptea, sunt învelită în pat de mama, care îmi spune să închid ochii.

- Imaginează-ți culoarea apei, îmi șoptește la ureche.

În alte nopți îmi sugerează culoarea gheții sau pe a zăpezii. Adorm cu gândul la acele nuanțe schimbătoare, prefăcute în lumină. Învăț să îmi închipui diferitele tonuri de albastru, nuanțele delicate de lavandă sau cea mai palidă pulbere de alb. Și astfel, visele mele se integrează în misterul schimbării.

LENKA

Lucie a ajuns într-o dimineață, cu o scrisoare în mână. I-a întins plicul tatei, iar el i-a citit rândurile cu voce tare mamei. *Fata nu are experiență ca dădacă, îi scrisese colegul lui. Dar se înțelege de minune cu copiii și este de foarte mare încredere.*

Prima mea amintire legată de Lucie e că arăta mult mai mică decât cei optsprezece ani pe care îi avea. Aproape un copil, trupul ei părea pierdut în rochia și în haina lungă. Dar, atunci când a îngenuncheat ca să mă salute, am fost imediat copleșită de căldura care emana din mâna ei întinsă. În fiecare dimineață când ajungea la ușa noastră aducea cu ea parfumul subtil de scortişoară și nucşoară, de parcă ar fi fost o prăjitură proaspătă, coaptă în cea dimineață, care ne era servită caldă și aromată – un pachet plăcut, care era imposibil de refuzat.

Lucie nu era de o mare frumusețe. Era ca dreptarul unui arhitect: toată numai linii și unghiuri. Pomeții duri păreau cizelați cu o daltă, ochii erau mari și negri, buzele mici și subțiri. Dar, întocmai ca o nimfă a pădurilor întunecate, Lucie avea și ea propriile-i forme.

După doar câteva zile de muncit pentru familia mea, eram cu toții vrăjiți. Atunci când spunea o poveste, degetele i se mișcau în aer, ca ale unei harpiste, atingând corzi imaginare. Când lucra, fredona cântece pe care le auzise de la mama ei.

Lucie nu era tratată ca o servitoare de părinții mei, ci ca o membră a familiei noastre. Lua întotdeauna masa cu noi, stând la masa mare din sufragerie, pe care mereu se afla mâncare din plin. Și, deși nu țineam cușerul, nu beam totuși lapte niciodată atunci când mâncam carne. Lucie a făcut această greșeală în prima ei săptămână la noi:

mi-a turnat un pahar cu lapte atunci când serveam gulaș. Mama trebuie să-i fi spus apoi că noi nu le amestecăm pe acestea două, pentru că nu îmi amintesc să mai fi repetat vreodată greșeala.

Odată cu sosirea lui Lucie, am ieșit de sub clopotul de sticlă și lucrurile au început să fie mai palpitate. Ea m-a învățat cum să prind o broască sau cum să pescuiesc de pe unul dintre podurile de pe Vltava și altele asemenea. Lucie era o maestră la povestit și crea personaje din toți oamenii pe care îi întâlneam în timpul zilei. Bărbatul care ne vindea înghețată lângă ceasul din piața din Centrul Vechi și-ar fi putut face apariția la miezul nopții, înainte de culcare, în chip de vrăjitor. O femeie din piață, de la care cumpărasem mere, s-ar fi putut întoarce mai târziu ca prințesă îmbătrânită, care nu și-a mai revenit niciodată după ce i-a fost frântă inima.

Mă întreb adesea cine și-a dat prima seama că am talent la desen: Lucie sau mama. În amintirile mele mama îmi înmânează primul meu set de creioane colorate și apoi, mai târziu, Lucie mi-l cumpără pe primul de acuarele.

Știi că Lucie a fost prima care a început să mă ducă în parc cu un bloc de desen și creioane subțiri. Întindea o pătură lângă iazul micuț unde băieții se jucau cu bărcuțele lor de hârtie, se lăsa pe spate și privea norii, în timp ce eu desenam pagină după pagină.

La început desenam animale mici: iepuri, vervețe, o pasăre cu pieptul roșu, însă, în scurt timp, aveam să încerc să o desenez pe Lucie, apoi un bărbat care își citea ziarul. Mai târziu am încercat subiecte mai ambițioase, cum ar fi o mamă împingând un cărucior. Nici una dintre aceste prime schițe nu era bună. Însă, așa cum face orice copil mic care învață să deseneze, m-am autoeducat repetând – iar și iar. La un moment dat, a început să se creeze o legătură între mână și ceea ce observam.

După ore întregi de desenat, Lucie îmi făcea sul schițele și le aducea acasă. Când mama ne întreba cum ne-am petrecut ziua, Lucie scotea schițele care îi plăcuseră cel mai mult și le prindea pe peretele din bucătărie. Mama se uita cu atenție la ce am lucrat și apoi mă cuprindea în brațe. Cred că aveam în jur de șase ani când am auzit-o spunând:

– Știi, Lenka, și eu eram la fel la vârsta ta – aveam întotdeauna un creion și o bucată de hârtie în mână.

Era prima oară când o auzeam pe mama făcând o comparație între noi două și, dați-mi voie să vă spun că, fiind un copil al cărui părinte negru și ochi deschiși la culoare semănau mai mult cu ai tatălui decât cu ai mamei elegante, încântarea de a ști că noi două avem ceva în comun mi-a mers drept la inimă.

În prima iarnă în care am avut-o pe Lucie alături de noi, mama a încercat să găsească un dar prin care să își arate recunoștința. Îmi amintesc că discutase despre asta cu tata.

– Fă așa cum crezi de cuviință, *Milačku!* îi răspunsese el distrat, în timp ce citea ziarul.

El îi acorda întotdeauna mână liberă mamei atunci când venea vorba de cadouri, însă ea simțea mereu nevoia să îi ceară permisiunea înainte de a lua vreo decizie. În cele din urmă a comandat special pentru Lucie o capă frumoasă din lână albastră, garnisită cu catifea. Văd și acum fața pe care a făcut-o atunci când a deschis pachetul – la început ezitase să îl accepte – aproape rușinată de o asemenea extravagantă.

– Lenka va primi și ea una în curând, a zis mama cu delicatețe. Ce pereche frumoasă veți face când veți merge la patinaj pe Vltava.

În acea seară, mama m-a surprins privind-o de la fereastra mea pe Lucie, care se îndrepta spre tramvai.

– Înțeleg că va trebui să comand o capă pentru tine chiar mâine, mi-a zis, atingându-mi umărul.

Am zâmbit amândouă privind-o pe Lucie, al cărei trup părea cu câțiva centimetri mai înalt în timp ce pășea cu eleganță în noapte.

Deși casa noastră era întotdeauna plină de clinchetul melodios al paharelor și de culorile desenelor mele, între pereții ei se ascundea o tristețe mută, dar palpabilă. După ce Lucie pleca în fiecare seară și

bucătarul îi împacheta sacoșa, apartamentul nostru spațios devenea prea mare pentru micuțul nostru grup de trei. Camera goală care se afla lângă a mea ajunsese să se umple de pachete, coșuri și munți de cărți vechi. Sfârșiseră acolo, înghesuite tăcut într-un colț, vechiul meu pătuț și căruciorul, acoperite cu un cearșaf alb lung, ca două fantome bătrâne care nu își găseau locul.

Erau zile întregi, intervale mari de timp, în care îmi amintesc că o vedeam doar pe Lucie. Mama își lua aproape toate mesele în dormitorul ei, iar atunci când își făcea totuși apariția, arăta buhavă și umflată. Pe fața ei se vedeau semne clare care arătau că plânsese. Când se întorcea acasă, tata o întreba încet pe menajeră despre starea mamei. Arunca o privire spre tava din fața camerei ei, cu farfuria de mâncare neatinsă, cu ceașca de ceai care se răcise, și pe chip îi apărea nevoia disperată de a readuce lumina în casa lui întunecată.

Îmi amintesc că Lucie mă învăța să nu pun întrebări despre aceste episoade. Începuse să vină mai devreme dimineața și încerca să îmi distragă atenția cu cele câteva lucruri pe care le aducea de acasă. În unele zile scotea din coș o fotografie cu ea la șase ani, lângă un ponei. Alte dăți aducea un șirag de mărgele din sticlă pe care mi-l împletea în păr ca pe o ghirlandă răsucită de iederă. Îmi prindea o eșarfă lungă de mătase albastră de rochie și ne închipuiam că sunt o prințesă care domnea peste un regat în care toată lumea trebuia să șoptească. Singurul sunet pe care ne îngăduiam să îl facem era cel de la foșnetul rochiilor noastre în timp ce făceam piruete în jurul camerei.

Noaptea primeam vizite de la doctorul de familie care închidea ușor ușa de la camera mamei și își lăsa mâna pe umărul tatei în timp ce-i vorbea în șoaptă. Îi priveam fără să pot înțelege ce necaz ar fi putut-o împiedica pe mama să iasă pe timpul zilei.

Când am mai crescut, am înțeles că aceste umbre din copilăria mea erau legate de dificultățile pe care părinții mei le întâmpinau în conceperea unui alt copil. Ne feream când venea vorba în conversațiile noastre despre familii cu mulți copii, iar eu învățasem să nu cer un frate sau o surioară pentru că, de cele câteva ori când o făcusem, nu reușisem decât să îi aduc mamei lacrimi în ochi.

După cea de-a șaptea mea aniversare, ceva s-a schimbat în casa noastră. Săptămâni întregi mama a avut ceea ce părea să fie o durere de stomac și apoi, brusc, i s-a întors culoarea în obraji. În săptămânile care au urmat a renunțat la fustele strâmte și la jachetele la modă, alegând în schimb unele mai lejere, din materiale curgătoare. S-a liniștit și mișcările i-au devenit mai încete și mai atente. Dar abia după ce burta i s-a rotunjit puțin, ea și tata au anunțat că vor avea încă un copil.

Te-ai fi gândit că, după atâția ani, părinții mei ar fi trebuit să sărbătorească vestea că voi avea un frățior sau o surioară. Dar ei tratau subiectul cu mare precauție, temându-se că orice manifestare entuziastă ar putea dăuna sarcinii.

Era, desigur, un obicei evreiesc: teama de a abate un blestem asupra norocului. La început, Lucie nu înțelesese. De fiecare dată când încerca să aducă vorba despre sarcină, mama evita să îi răspundă în mod direct.

- Cât de frumoasă și de sănătoasă arăți! îi zicea ea mamei, dar mama zâmbea doar și dădea din cap.

- Se zice că dacă ai poftă de brânză vei avea o fată! adăugă Lucie. Și dacă poștești carne va fi băiat.

Din nou, doar un zâmbet și o frunte plecată din partea mamei. Lucie se oferise chiar să ajute la amenajarea camerei pentru bebeluș în avans, moment în care mama se văzuse nevoită să îi explice în cele din urmă de ce ezita să facă ceva până când nu venea pe lume bebelușul.

- Îți apreciem toate gândurile bune și dorința de a ne ajuta, explicase mama cu blândețe. Dar nu vrem să ne concentrăm atenția asupra bebelușului deocamdată.

Pe chipul lui Lucie se citise imediat că înțelege ceea ce îi spune mama.

- La țară, sunt oameni care cred același lucru! zisese ea, de parcă brusc comportamentul mamei începuse să aibă sens.

Chiar și așa, Lucie a încercat să își arate bucuria pentru veștile bune primite de părinții mei, fără a se mai exprima în mod direct. Când a înflorit liliacul în cea primăvară, a venit cu brațele pline de crengi parfumate, cu tulpinile împăturite cu grijă în muselină umezită, și le-a împrăștiat în apartament. Îmi amintesc cum o priveam pe

mama, cu pântecele ei din ce în ce mai rotunjit, trecând prin fiecare cameră cu un zâmbet pe chip, ca și cum parfumul florilor ar fi aruncat-o într-o transă.

Uneori Lucie aducea un coș cu pâine neagră, coaptă de mama ei și îl lăsa pe blatul din bucătărie, alături de un borcan cu miere făcută în casă. Însă abia după ce s-a născut bebelușul a sosit cel mai frumos dar al ei. Sora mea Marta s-a născut la apus. Doctorul intrase în sufragerie, acolo unde așteptam eu și tata, pe canapea, și Lucie, așezată pe unul dintre scaunele de catifea roșie cu ciucuri.

- Ai încă o fată frumoasă! i-a spus el tatei.

Tata a bătut atunci din palme și s-a grăbit spre dormitor, iar Lucie i-a luat locul pe canapea și mi-a strâns mâna.

- Deci ai o soră acum, mi-a spus ea cu blândețe. Ce dar!

Am așteptat ca tata să îmi spună că pot intra ca să le văd. El s-a întors după câteva minute și ne-a zis că putem intra amândouă.

- Lenka, vino să îți cunoști surioara mai mică.

Lucie m-a împins puțin, un gest inutil, pentru că îmi venea să sar de pe scaun. Nu îmi doream decât să alerg în camera mamei și să le sărut, pe ea și pe bebeluș.

- Lenka... Mama și-a ridicat privirea de la ghemotocul din brațele ei și mi-a zâmbit din ușă. Vino.

A mângâiat patul cu o mână, în timp ce cu cealaltă ținea bebelușul înfășat strâns. Am fost fermecată de ele de îndată ce le-am văzut, însă îmi amintesc că am simțit și o undă de gelozie atunci când m-am aplecat și am văzut smocurile de păr roșcat de pe capul de bebeluș al surorii mele.

- Să vă trăiască! i-a urat Lucie de cum a intrat pe ușă și a sărutat-o pe mama pe amândoi obrazii.

Câteva minute mai târziu s-a întors cu un set de lenjerie brodată. Marginile franjurată erau garnisite cu un fir roz șerpuitor.

- Le aveam ascunse în dulap! a zis Lucie. Am brodat un set cu roz și unul cu albastru, pentru orice caz.

- Te gândești la toate, Lucie! a răspuns mama râzând, în timp ce Lucie așeza setul de lenjerie pe noptieră.

- Vă las pe voi două să petreceți câteva clipe cu bebelușul.

A zâmbit și mi-a mângâiat creștetul capului. Eu m-am uitat cu atenție la sora mea. Era mama în miniatură, cu bărbia mică și rotundă, ochii verzi sfioși și același păr. Reacția mea nu a fost însă cea pe care o așteptasem. Mi s-au umplut ochii de lacrimi. Am simțit că mi se usucă gâtul. Până și inima mi-o simțeam de parcă cineva își infipsese mâna în pieptul meu și mi-o strângea cu toată puterea. Nu puteam să mă gândesc decât la faptul că urma să fiu înlocuită – uitată – și că toată atenția părinților mei avea să se mute spre această creatură mititică, cu față angelică și mâini mici, întinse.

Bineînțeles că asta nu era adevărat, însă teama tot m-a cuprins. Și mă gândesc că de aceea, în primele luni de viață ale Martei, am stat atât de lipită de Lucie. Încetul cu încetul, am ajuns să înțeleg că venirea pe lume a Martei nu însemna că voi fi înlocuită. Curând după aceea am început să o țin în brațe. I-am citit cărțile mele preferate și i-am cântat aceleași cântece care mă adormeau pe mine.

De asemenea, am descoperit că noua mea soră era modelul perfect pentru încercările mele ambițioase de portretistică. Am folosit evenimentele importante din viața Martei ca sursă de inspirație. Am început să o desenez adormită în pătuțul ei, apoi am trecut la desene cu ea târându-se pe plajă pe timpul verii. Adoram să o desenez în pasteluri. Amestecul delicat de pigmenți mă ajuta să redau rotunjimea obrazilor ei și lungimea mâinilor și a picioarelor în continuă creștere.

Îmi plăcea foarte mult și să o pictez. Pielea Martei avea albul opac al cremei, iar părul era roșu intens de paprika. Aceste trăsături, pe care le avusese din naștere, s-au accentuat și mai mult cu trecerea timpului. Marta avea aceeași frunte înaltă a mamei – dimpreună cu nasul ei mic și drept și gura cu colțuri ridicate. Privind-o pe Marta cum crește sub ochii mei, mă simțeam de parcă aș fi fost martora transformării mamei din prunc în fetiță.

Marta devenea din ce în ce mai independentă cu fiecare zi care se scurgea. Lucie nu mai trebuia să se aplece într-un genunchi ca să o ajute să se încalțe, nici nu mai trebuia să o schimbe tot timpul pentru că își păta rochița. Trupșorul ei odată grasuț a crescut și s-a alungit, iar dorința ei de a-și face cunoscute propriile păreri a crescut și ea.

Însă, pe măsură ce Marta se făcea mai mare, relația dintre noi a început să se schimbe. Nu mai era o păpușică pe care o puteam îmbrăca și de care mă puteam preface că sunt responsabilă. Am devenit rivale nu doar în competiția pentru atenția părinților noștri, ci și a lui Lucie. Și, chiar dacă era o diferență mai mare de șapte ani între noi, tot ne ciorovăiam, iar Marta obișnuia să facă crize de istericale atunci când lucrurile nu ieșeau așa cum își dorea ea.

Cu toate acestea, după ce Marta a împlinit opt ani, noi două am avut un lucru în comun, despre care ne plăcea să discutăm mai mult decât despre orice altceva: viața amoroasă a lui Lucie. După ce ne întorceam de la școală petreceam ore întregi încercând să ne dăm seama dacă avea un iubit. Am încercat să aflui cine i-a dat lăntișorul mic de aur care îi apăruse dintr-odată în jurul gâtului, sau eșarfa nouă de mătase pe care și-o așeza sub gulerul capei. Iar Marta o întreba dacă este chipeș și bogat, apoi izbucnea în plâns și o obliga pe Lucie să ne promită că, orice-ar fi, n-avea să ne părăsească niciodată.

Capitolul 3

LENKA

În toamna lui 1934, Lucie ne-a anunțat că se căsătorește cu un tânăr pe nume Petr, pe care îl știa din copilărie și care lucra la farmacia de lângă casa părinților ei, în Kalin. Mama a reacționat la veste de parcă ar fi fost propria ei fată cea care se logodise. Când Lucie a ajuns la muncă a doua zi, mama și modista, Gizela, o așteptau deja cu o duzină de metraje de mătase albă, sprijinite de pereți.

- Îți facem o rochie de mireasă! a anunțat mama. Nu primesc nici un refuz.

- Dezbracă-te și rămâi doar în jupă și corset! a ordonat Gizela.

Modista a scos trei bolduri din pernuța ei de ace și a început să înfășoare metrul întâi în jurul bustului lui Lucie, apoi al taliei și în cele din urmă al șoldurilor. Lucie tremura tăcută în hainele ei intime.

- Serios, chiar nu este nevoie. Voi purta rochia surorii mele. Lui Petr nu îi pasă dacă este purtată sau pătată.

- Nici să n-auzim de așa ceva! a zis mama, scuturându-și capul.

S-a îndreptat apoi spre Lucie, care se îmbrăca în grabă. Sărutul pe care i l-a dat mi-a amintit de felul în care ne săruta pe mine și pe Marta.

Lucie a purtat voalul familiei – simplu, acoperind-o doar până la piept. Cununa i-a fost făcută din margarete și din trandafiri sălbatici, iar buchetul a fost un amestec de ruji de toamnă și frunze galbene. A mers spre altar la brațul tatălui ei, cu bucele negre aranjate frumos sub coroană și cu privirea ațintită cu hotărâre în față.

Am plâns cu toții atunci când mirii și-au spus jurămintele. Petr era la fel de tânăr ca Lucie, nu avea mai mult de douăzeci și cinci de ani, iar eu eram fermecată de amândoi. Era multă frumusețe în contrastul dintre chipurile lor. El era mult mai înalt decât ea și avea fața lată și netedă și un cap acoperit de păr blond. Am observat cât de mari îi erau mâinile atunci când s-a întins ca să îi ridice vălul lui Lucie și cât de mică era fața ei atunci când el i-a ridicat bărbia. A sărutat-o ușor, cu grijă, un sărut atât de tăcut și de blând. Am văzut-o pe mama strângându-i mâna tatei și zâmbindu-i, ca și cum și-ar fi amintit de ziua nunții lor.

La sfârșit au părăsit biserica pentru a merge la recepția care se ținea la casa părinților ei, o fermă rustică cu bârne la vedere și un acoperiș roșu de țigla. În grădină, merii înconvoiați și perii parfumați erau deja acoperiți de roade. Se înălțase acolo un cort alb, cu stâlpi înfășurați cu funde late, galbene. Pe o scenă mică, improvizată, stăteau patru oameni care cântau polca.

Era prima oară când mergeam să văd casa în care copilărise Lucie. Deși fusese alături de familia mea ani buni, știam foarte puține lucruri despre viața ei, în afara acelei părți pe care o împărtășea cu noi. Eram uniți ca o familie, însă fundalul fusese întotdeauna apartamentul nostru sau orașul Praga. Atunci, pentru prima oară, o vedeam pe Lucie în mediul ei, cu familia și prietenii ei. Le-am privit din colțul grădinii pe surorile ei și am observat cât de mult seamănă una cu cealaltă. Trăsăturile delicate, bărbia îngustă și oasele înalte și drepte ale obrazilor și maxilarului. Lucie și tatăl ei erau singurii cu părul negru, în timp ce restul membrilor familiei aveau părul blond și tenul deschis la culoare. Prin comparație cu noi, familia ei era un grup gălăgios și strident. Pe mese se aflau urcioare cu bere de Moravia și *slivovice* – o țuică din prune preparată în casă. Erau platouri cu mâncare rustică de la fermă, cârnați și *sauerkraut* și tocana tradițională cu găluște.